

Naslov na vse, kar ima stik z listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

VII

Kapitan je imel prav, ko je rekel, da bova na hlodih bolj varna kot na parniku. (To je veljalo je toliko časa, dokler je bilo morje mirno, potem pa Bog pomagaj!) Sedela sva na hlodih kot dva moža, ki nimata druge skrbi, kakor kako bosta drug drugega nadmodrovala z besedami. Tvoja sva zmiral uganjala in se s tem kratkočasila, dokler se ni pričelo daniti. Potem se je vsako minuto bolj videlo. Pričela sva gledati na vse strani, ako se morebiti kak rešitelj od kje pokaže. Ali nikjer nisva nič videla; ne prvo uro, ne drugo, niti ves dan.

Kapitan je odredil, naj bova še bolj lačna in žejna, samo okoli desete ure dopolnine in okrog petih popoldne bova malo jedla in spila požirek vode. Okrog desete ure je torej odprl zaboj, ki je bil tako mojstrsko narejen, da ni vanj prišla voda. Neprav

(Dolje na 3 strani)

Kako deluje OPA

Od vseh uradov, ki so morali biti ustvarjeni radi zmage v sedanjih vojni, je urad za administracijo cen v najbližjih stikih z vsakodnevnim življenjem vseh ljudi po vsej deželi. Ta urad je bil po odločitvi kongresa, ki mu je dal moč, da nadzira in ureja povznanje cen ter da vodi racioniranje v vojnem času. OPA, ki je v predvojnem času bil samo urad za nadziranje cen, je v januarju 1942 leta dobil večjo moč od kongresa. Čeprav se v Washingtonu izdajajo program za vso državo, vse OPA opravlja svoje delo s pomočjo 5500 uradov za vojne cene in racioniranje, 9 okrajnih uradov in 105 mestnih uradov. OPA je stalno v dotiki in deluje po navesti in direktivah drugih uradov kot so administracija vojne hrane, urad za koordinacijo petroleja, odbor za vojno produkcijo, urad za ekonomsko stabilizacijo in urad za vojno mobilizacijo. Z ozirom na to je urad OPA organiziran na sledeč način:

Oddelek za cene se deli na več oddelkov: v katerih se dajejo podatki o cenah, kjer se pripravljajo ureditve cen in kjer odreja smer, po kateri se bodo uredile še druge cene.

Oddelek za racioniranje ima tri glavne oddelke: za hrano, za masinske potrebe, za gorivo in za razne druge potrebe. V vsakem oddelku se pregledujejo vse potrebe, dostopne odjemalcem po odredbah odbora za vojno produkcijo, administracije vojne hrane, administracije petroleja in drugih uradov. Tu se tudi regulirajo količine proizvodov, katere morajo zadovoljiti potrebe naroda. In čeprav OPA ima pravice odrediti, koliko te ali onega more biti dodeljeno vsakemu, vseeno odreja, kakšne količine se imajo dati posameznikom.

Oddelek za stanarino odreja cen pregleda stanarin v odrednih okrajih, da ne bi bilo iz-

koriščenja vojnih delavcev; tudi pripravlja in nadzira administracijo pregledovanja stanarin. Ker se racioniranje in pregled cen nanašata na vso deželo, zato administracija smatra, da je najbolje, ako deluje preko mestnih odborov za pregled cen in racioniranje, ki so bili ustanovljeni z namenom, da pomagajo potrebam vsakega posameznega kraja. Ti odbori, ki so sestavljeni od prostovoljcev, predstavljajo OPA v vsakdanjem življenju in delovanju s publiko. Oni dobivajo prijave in izdajajo knjižice za racioniranje, dovoljnega za nakup ter razlagajo, zakaj se morajo vsi držati odrejenih cen pri nakupu.

Na sličen način se tudi vrši pregled stanarin po okrajnih stanarinskih uradih.

Med mestnim odborom ali okrajnim stanarinskim uradom in glavnim uradom OPA so okrajni in pokrajinski uradi, katerih dolžnost je, da splošen program privedejo v skladnost na lokalnem polju.

Pokrajinski urad OPA odgovarja za vse cene, stanarine, racioniranje in slično delovanje v dotičnem kraju, kakor tudi za pregled vseh podrejenih uradov v dotičnem kraju. Na predlog mestnih odborov pregleduje pokrajinski urad tudi cene hrane v gostilnah.

Okrajni urad OPA se splošno največ bavi s problemi pripravljanja in razlaganja posebnih odredb o cenah; z razlago posebnih odredb posameznim trgovcem in trgovskim družbam; z nadziranjem mestnih odborov v njihovem delovanju—pregleda cen in pouka publike. Ti okrajni uradi so glavne postojanke, ki pazijo, da se publika drži tistih cen, racioniranja in regulacije stanarin, ki jih je OPA odredila. Posebne cene v dolarjih in centih za mnoge življene odreja OPA.

Common Council—FLIS.

WHERE THE FUEL GOES

AN AIRPLANE ENGINE burns up its own weight in gasoline in about 2 hours.

ponsko orožje slabe kvalitete. Zraven tega so se še morali boriti proti zaostalim japonskim vojakom, ki so na nje streljali iz zasede, ko so se bavili s svojim delom. Toda aerodrom je bil sklonjen, kar je igralo odločilno vlogo, da je v tistih kritičnih dneh ta otok ostal v naših rokah.

Gradili so mostove iz redkega lesa; napravili so vzletišča na aerodromih iz vulkanske lave; tlakovali so ceste s korali, katere so izvele iz morja.

In če nimajo nobenega drugega materiala pri roki, tedaj se vedno bolj zanašajo na prazne sode za olje kot nadomestitev; rabili so jih za ognjišča, za peči, pri grajenju, za splave in celo za majhne suhe doke za ladje. Nekoč so napravili iz sodov majhen čoln, katerega so porabili pri reševanju lupine nekega japonskega letala.

Navadno pomorski gradbeniki uporabljajo najmodernejše orodje. Toda, kadar tega ni pri roki, tedaj rabijo, kar dobijo. Najbolj važno pa je, da delajo svoje delo in ga dobro opravijo.

Admiral Woodward je povedal sledeče o njihovih podjetjih v Alaski:

"Lupina neke stare ladje je rjavela v vodi. In ker je mornarica zelo potrebovala vsako ladjo, je dvajset ljudi dobilo nalogo, da ladjo popravijo, tako da lahko pluje do pristanišča, kjer jo bodo popolnoma uredili. Med vsemi temi dvajsetimi ljudmi je samo eden imel prejšnje izkušnje s parniškimi motorji, toda delo je bilo treba narediti. Delali so 14 ur na dan, sedem dni na teden. Po tridesetih dneh je ladja bila že v doku preizkušana, ako more vzdržati hiter prenos preko morja.

Privlekli so ladjo v dok. Na aparatih za kondenziranje je bilo najmanj dvajset luken. Ogromen glavni vijak je bil ves odločitev, da se poveča število pomorskih gradbenikov. Njihova naloga je tudi bila predurjena. Od takrat gradbeni bataljoni morajo graditi, ne samo nadzirati in tudi braniti svoje delo."

Radi tega je bilo število polkov povečano na šest, kar skupaj znaša 20,000 ljudi. Potem je bilo to število še dvakrat povečano. In danes je njihovo uradno število 210,000 ljudi, več kot moštvo vse mornarice v mirnem času. Njihovo latinsko geslo "Construimus batimus" pomeni: "Mi gradimo; mi se borimo". In od prvih črk teh dveh latinskih besed C. B.—fonetično izgovorjenih—so oni dobili svoje ime "Seabees."

Admiral Woodward je tudi posebno poudaril, da so se ti pomorski gradbeniki naučili iz svojega dela važnosti časa v vojni. Videli so, da ni vedno mogoče dobiti potrebnega materiala, kadar ga potrebujejo ter da je to treba nadoknaditi z ameriško iznajdljivostjo.

"Na Guadalcanalu", pravi admiral Woodward, "je bilo treba hitro delati na letališčih. Težko strojno orodje ni bilo pri roki, tako da so gradbeniki morali rabiti ročne priprave in zajeto jaskolčinami."

Mnogo njihovih uspehov se lahko pripisuje njihovu vsakodnevno znanju—njihovi moči, ki včasih res "iz nič napravijo nekaj."

Napadi na Guam in na Wake Island so dokazali, da so mornarice potrebni ljudje, ki ne samo, da se znajo boriti, temveč tudi graditi. Admiral Woodward pravi, da se je oddelek pomorskih gradbenikov ustanovil ob koncu leta 1941 in da so prostovoljci iz delavskih vrst bili prvi, ki so delali pod nadzorstvom oficirjev iz civilnega inženirstva mornarice in urada ladjedelnic in dokov.

Bil je najprej namen, da se organizira samo en polk, v katerem bodo trije bataljoni, kar znaša 3300 oficirjev in vojakov, ki bodo nadzirali gradbeno delo pri različnih podjetnikih za morna-

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

se je z nama v morju kopal. Hrana v tem zaboju je bila že prej pripravljena za tak slučaj. Bila je nekakšna zmes: vsakega nekaj je bilo v malih plehnatih škaticah, ki so bile precej podobne onim za sardine. Izpraznila sva vsak eno konzervo, da bi jih bil lahko pojedel pet. Kruh nisva imela, vode pa samo kakšna dva litra.

Veseli nisva imela. In čeprav bi jih imela, je bil najin "čoln" preneroden in pretežak za veslanje. Torej sva se peljala tja, kamor je morje hotelo, ki pa je bilo na najino srečo mirno in tudi toplo, tako da zime nisva trpela. Podnevi je bilo nama še skoraj prevroče, ponoči pa tudi ni bilo mrzlo.

Prvi dan nobene rešitve. Bolile so me začele oči, ker sem jih preveč napejal na vse strani, da bi videl, če prihaja kak parnik, a nisem videl drugega kot kakšno ribo, ko je udarila po vodi. Prišla je noč, katero sem skoro vso noč prespal ležeč med dvema hlodoma. Kapitan, dobra duša, mi je rekel, naj brez skrbi zaspi, ker bo on čul to noč, podnevi pa jaz, ko bo on zaspal.

Drugi dan je mož res spal kot mlinar—brez skrbi. Prospal je tudi najino kosilo, tako da sva tisti dan samo enkrat jedla. Moralo je biti sredi popoldne, ko sem ga zdrnil s klicem, da vidim parnik. Kapitan se je dvignil in napejal oči, ali rekel je, da nič ne vidi.

"O, je, kapitan! Jaz ga zdaj še bolje vidim. Naravnost proti nama gre!"

"O, ja, saj vem, da Kranjci tudi bolje vidijo kot pa mi Dalmatinci!"

Ja, še bolje sem ga videl, ali ni šel proti nama kot sem mislil prej, ko sem videl samo nekaj črnega v daljavi. Kapitan ga je tudi zagledal, a rekel je, da bo šel precej daleč od naju proti jugu. "Morebiti bodo naju zapazili," je rekel in slegel suknjo ter pričel z njo mahati po zraku. Nič, parnik, je kar naprej plul jugo zapadno kakih šest ali sedem milj od naju. Oba sva stala na hlodih in mahala, kapitan s suknjo, jaz pa z rokama. Ali kakor je izgledalo, naju niso videli.

"Prvo upanje, kapitan, je šlo po vodi," mu rečem. "Ako bi oni vedeli, koliko denarja imate v tej škatici, bi bili prav gotovo naju zapazili. Ker pa mislijo, da sva z otoka Elbe utekla, naju niso hoteli videti."

"A vražji Kranjac, kaj pa ti veš o otoku Elbi?"

"Vse znam, čeprav veste, da nisem bil nikdar tam."

"Najprej sem rekel, da boš ti kapitan na parniku predno boš star 30 let; potem sem rekel, da boš kapitan predno boš star 25 let. Sedaj pa ne bom tako dolgo čakal: tukaj te postavim za kapitana."

"Menda na tisti parnik tam doli pod vodo, ki nas je do tukaj pripeljal. Ja, na ta parnik me takoj postavite za kapitana, kaj ne?"

"To se zna, moj Kranjac!"

Tisto noč, že tretjo noč na vodi, je mož zopet na vahti stal. Jaz sem pa zopet vso noč na hlodih koruzo okopal. Smešno, ampak v takem primeru si človek sanje zapomni za vse svoje življenje. Vso noč sem sanjal, da sem doma na nivi koruzo okopal. Zbudil sem se šele, ko je bilo solnce že precej visoko.

"Veš kako dolgo si spal, dečko?"

"Vem, da nisem dolgo spal, ker sem vso noč koruzo okopal, a sedaj mi jo je pa voda zalila. Vidite, vse je pod vodo, nikjer ni videti moje koruze."

"A ti vražji Kranjac! Jaz bi že obupal, da nimam tebe tukaj."

"Saj ste rekli, da sem jaz kapitan na tem brodu. Torej moja dolžnost je, da kratkočasim mojega mornarja, da ne obupa. Kaj niste nič videli?"

"Se žabe ne."

Mož se je menda od mene naučil, ker tisti dan je spal skoraj do noči. Torej povedelja sva precej pozno. Pojedla sva zadnjo konzervo in popila zadnjo kapljico vode. Rešitve pa od nikoder. Parnika nisva več nobenega videla. Do tistega časa sva drug drugega kratkočasila, a sedaj

Britski vojniki zasledujejo nemške oostrostrice v italijanski vasi Nicolleti.

sva pa umolknila in skoraj nehala gledati in tudi upati na rešitev.

Kapitan je tisto noč zopet stal na vahti, jaz sem se pa vlegel in spal do dneva. Ko se prebudim, groza, kapitana ni več na hlodih! Ali ga je pobral kakšen parnik, mene so pa pustili? Takoj bom vedel, ako je rešen. Odprem zaboj. Ves denar je bil še tam v majhni plehnati škatici. Ne, nihče ga ni rešil. V vodo je padel in utonil moj dobri prijatelj... Šel je za svojim parnikom...

Kaj bom pa sedaj? Hrane nimam, vode tudi ne, a fežen in lačen sem pa kot volk. Morje je tudi nemirno postajalo. Valovi so pljuskali vame. Hlada sta se zibala sem in tam—gori in doli...

Aha, parnik prihaja! Rešil me bo! Moj prijatelj ni mogel tako dolgo počakati na teh hlodih in živeti, da bi sedaj ta parnik oba rešil. Ali kaj...? Tudi ta parnik je prav tako nekaj milj od mene prošel v isti smeri kot prvi... Vsi moji signali so bili zaman. Niso me videli—ali pa me niso hoteli videti... (Se nadaljuje.)

va, ki se je že od leta 1931 začela baviti z zavarovanjem brezposelnih.

Kot vsi dvoječki, tako se tudi obe vrsti zavarovanja lažje razumeta in spoznata, ako se vzameta kot posamezni celoti.

Zavarovanje proti brezposelnosti varuje delavce proti izgubi zaslužka. Pomoč dobijo samo oni zavarovani delavci, ki so brez dela—ne po svoji krivici—in ki so zmožni delati, ki hočejo delati in ki so pripravljeni za delo.

Zavarovanje za starost in za preživele varuje delavce in njihove družine v slučaju, ako izgubijo zaslužek radi starosti ali smrti delavca. Ta zavarovalnina se izplačuje na dva načina: zavarovanim starcem preko 65 let mesečno. Ako je upokojeni delavec mož, tedaj tudi žena dobi pomoč, ako je več kot 65 let stara in čeprav ni nikdar bila upokojena. Tudi otroci pod 18. letom imajo pravico na pomoč. Drugovrstno zavarovalnino dobi družina delavca, ki je umrl pred ali po svojem 65. letu starosti.

Razlika je tudi v tem, da obe vrsti zavarovanja izplačuje federalna vlada. Prijave za pokojnino radi starosti je treba vložiti v okrajnem uradu socialne zaščite, prijave za zavarovalnino proti brezposelnosti pa v onem državnem uradu ali oddelku, ki je po državnem zakonu odrejen za izplačevanje pokojnin.

Ti dve vrsti zavarovalnine sta tudi drugače financirani. Za pokojnino v starosti in za preživele plačuje vsak delavec in delodajalec po en cent od vsakega zasluženega dolarja. Toda denar za zavarovalnino proti brezposelnosti dajo samo delodajalci z izjemo Alabame, Kalifornije, New Jerseyja in Rhode Islanda, kjer morajo tudi delavci prispevati za to fond.

Razne vrste zavarovanja se računajo po zaslužku v določenem času. Pokojnina za starost in za preživele se računa po zaslužkih od leta 1936 naprej ali pa, odkar je delavec dopolnil 21 let—ako je to kasneje.

Zavarovalnina proti brezposelnosti se po navadi računa po zaslužkih iz leta, predno je vložena prošnja.

Med temi raznimi vrstami zavarovanja je še razlika v načinu in veličini vsote denarja, ki se izplača. Pokojnina za starost se izplačuje mesečno do smrti upokojenega delavca ali pa do smrti njegove žene, ali dokler otroci umrlega delavca dopolnijo 18 let.

Zavarovalnina proti brezposelnosti se plačuje tedensko in samo nekaj časa. Večina zakonov ne dovoli več kot 15 do 20 plačil enemu delavcu, dokler ima isti zaslužek. Ta zavarovalnina po navadi znaša polovico redne delavčeve plače do maksimuma 15 do 20 dolarjev na teden, kar je odvisno od zakona.

Common Council—FLIS.

Jugoslovanska in grška vlada

pred moskovskim sporazumom

Kairo, 10. nov. (ONA).—Grška in jugoslovanska vlada sta začeli obe razmišljati o svoji sedanjosti in bodoči politiki in kako je prilagoditi najnovejšim informacijam o sklepih tripartitnega moskovskega sporazuma, katere jim je prinesel angleški zunanji minister Anthony Eden.

Eden se je razgovorjal po več ur z obema kraljema, grškim in jugoslovanskim v spremstvu njihovih zunanjih ministrov. Obakrat je podal splošno sliko moskovskih razgovorov, a se ni spuščal v podrobnosti obeh dežel.

Kot smo že prej poročali, je obstajala tu velika bojazen, da so dobili Rusi na Balkanu popolnoma svobodne roke ter da sta jim Anglija in Amerika to priznali. To strašilo je zdaj menda v precejšnji meri izginilo, toda obe vladi, grška in jugoslovanska, sta prepričani, da se Rusija ne bo desintezirala glede balkanskih razmer v pogledu enega ciljev svoje zunanje politike, namreč da morajo biti na Balkanu solidne in zanesljive vlade, ki bodo Rusiji prijazne in bodo akrcbele za mir in red v Evropi. Da doseže te cilje, je Sovjetska unija pripravljena sodelovati z Britanci in Amerikanci v tem smislu, da se bodo vsi trije lotili vsakega problema, ki se bo pojavil na tem ozemlju.

Zveze jugoslovanske vlade s Sovjetsko unijo unijo so bile do zdaj korektno, toda nič posebno priščne in zadovoljive—nekateri moskovske institucije, kot na primer Vseslovanski kongres, so z največjo strogostjo obsojale navzočnost generala Draže Mihajloviča v jugoslovanski vladi.

Skupino Jugoslovancev, ki predlagajo, da se vlada spremeni in da se sestavi nova vlada s takim članstvom, da ji bo mogoče vzpostaviti zares prijateljske odnose z Rusijo ter obenem povzročiti sporazum in zblizanje s generalom Titom in njegovimi partizani, so mnenja, da bi bilo sicer potrebno odpraviti generala Mihajloviča iz vlade, da bi se mogel doseči ta cilj ter da bi mogel Mihajlovič ostati na čelu onih svojih čet, ki so z njegovo komando zadovoljne.

Tudi v situaciji Grčije je videti spremembe, ki se pripravljajo. Ena najbolj temnih točk grške politične situacije, točka, ki se zrcali v težkih bojih med posameznimi strujami grških gerilcev, je vprašanje grške konstitucije po vojni.

V svoji izjavi dne 4. julija je kralj George obljubil grškemu narodu, da bodo razpisane volitve v teku 6 mesecev po osvoboditvi, toda ta obljuba nikakor ni zadovoljila širokih slojev grškega prebivalstva doma in v tujini. Mnenje prevladuje, da bo tudi tu prišlo v kratkem do važnih sprememb, ki bodo vsaj v neki meri pomirili razburjene duhove.

Poglavitno vprašanje je, dali se bo kralj vrnil v svojo deželo na čelu svojih vračajočih se armad ali bo počakal, dokler ga narod ne pozove nazaj na podlagi svobodno izražene volje o priliki prvih poveljnih volitev.

Mnogo je Grkov, ki se boje, da bi mogel v slučaju takojšnje vrnitve vplivati na izid volitev.

Gradi in bojuj se!

gelo pomorskih gradbenikov

Ako je mogoče neko delo iziniti, tedaj ga bodo izvršili pomorski gradbeniki (seabees); ako je nemogoče, jim bo treba malo več časa.

Tak je duh med pomorskimi gradbeniki, ki so eden od najpomembnejših delov ameriške oborožene sile. Toda ravno njihovo znanje in spretnost pri gradnji je omogočilo hitro napredovanje ameriških čet na mnogih frontah.

V septembrski številki "American Federalista", u r a d n e g a magazina Ameriške delavske federacije, iz katere je prišlo mnogi pomorskih gradbenikov, je admiral Woodward te vojake posebno pohvalil.

"Povsod, kamor gredo ameriške bojne sile, gredo tudi pomorski gradbeniki," je dejal. "Oni s seboj skupaj s prvimi bojnimi enotami in opravljajo svoje delo, dokler še od vseh strani letijo izstrelki in bombe. Na mnogih krajih sveta so naredili ono, kar je izgledalo nemogoče; popravili so pokodovane baze, gradili nove ceste, nove ceste, nova letališča, nove mostove, bolnišnice, banke, depoje za potrebščine, hangarje, stanovanjske hiše in kolonije, podzemne tanke za petrolej, sanitetske potrebščine, pristajališča, utrdb, kamoflažo—največkrat pod najbolj nevarnimi kolčinami."

Mnogo njihovih uspehov se lahko pripisuje njihovu vsakodnevno znanju—njihovi moči, ki včasih res "iz nič napravijo nekaj."

Napadi na Guam in na Wake Island so dokazali, da so mornarice potrebni ljudje, ki ne samo, da se znajo boriti, temveč tudi graditi. Admiral Woodward pravi, da se je oddelek pomorskih gradbenikov ustanovil ob koncu leta 1941 in da so prostovoljci iz delavskih vrst bili prvi, ki so delali pod nadzorstvom oficirjev iz civilnega inženirstva mornarice in urada ladjedelnic in dokov.

Bil je najprej namen, da se organizira samo en polk, v katerem bodo trije bataljoni, kar znaša 3300 oficirjev in vojakov, ki bodo nadzirali gradbeno delo pri različnih podjetnikih za morna-

rico. Toda napad na strateške baze naše dežele je privedel do spremembe v načrtu in do nove odločitve, da se poveča število pomorskih gradbenikov. Njihova naloga je tudi bila predurjena. Od takrat gradbeni bataljoni morajo graditi, ne samo nadzirati in tudi braniti svoje delo."

Radi tega je bilo število polkov povečano na šest, kar skupaj znaša 20,000 ljudi. Potem je bilo to število še dvakrat povečano. In danes je njihovo uradno število 210,000 ljudi, več kot moštvo vse mornarice v mirnem času. Njihovo latinsko geslo "Construimus batimus" pomeni: "Mi gradimo; mi se borimo". In od prvih črk teh dveh latinskih besed C. B.—fonetično izgovorjenih—so oni dobili svoje ime "Seabees."

Admiral Woodward je tudi posebno poudaril, da so se ti pomorski gradbeniki naučili iz svojega dela važnosti časa v vojni. Videli so, da ni vedno mogoče dobiti potrebnega materiala, kadar ga potrebujejo ter da je to treba nadoknaditi z ameriško iznajdljivostjo.

"Na Guadalcanalu", pravi admiral Woodward, "je bilo treba hitro delati na letališčih. Težko strojno orodje ni bilo pri roki, tako da so gradbeniki morali rabiti ročne priprave in zajeto jaskolčinami."

Mnogo njihovih uspehov se lahko pripisuje njihovu vsakodnevno znanju—njihovi moči, ki včasih res "iz nič napravijo nekaj."

Napadi na Guam in na Wake Island so dokazali, da so mornarice potrebni ljudje, ki ne samo, da se znajo boriti, temveč tudi graditi. Admiral Woodward pravi, da se je oddelek pomorskih gradbenikov ustanovil ob koncu leta 1941 in da so prostovoljci iz delavskih vrst bili prvi, ki so delali pod nadzorstvom oficirjev iz civilnega inženirstva mornarice in urada ladjedelnic in dokov.

Bil je najprej namen, da se organizira samo en polk, v katerem bodo trije bataljoni, kar znaša 3300 oficirjev in vojakov, ki bodo nadzirali gradbeno delo pri različnih podjetnikih za morna-

premo morja.

Privlekli so ladjo v dok. Na aparatih za kondenziranje je bilo najmanj dvajset luken. Ogromen glavni vijak je bil ves odločitev, da se poveča število pomorskih gradbenikov. Njihova naloga je tudi bila predurjena. Od takrat gradbeni bataljoni morajo graditi, ne samo nadzirati in tudi braniti svoje delo."

Radi tega je bilo število polkov povečano na šest, kar skupaj znaša 20,000 ljudi. Potem je bilo to število še dvakrat povečano. In danes je njihovo uradno število 210,000 ljudi, več kot moštvo vse mornarice v mirnem času. Njihovo latinsko geslo "Construimus batimus" pomeni: "Mi gradimo; mi se borimo". In od prvih črk teh dveh latinskih besed C. B.—fonetično izgovorjenih—so oni dobili svoje ime "Seabees."

Admiral Woodward je tudi posebno poudaril, da so se ti pomorski gradbeniki naučili iz svojega dela važnosti časa v vojni. Videli so, da ni vedno mogoče dobiti potrebnega materiala, kadar ga potrebujejo ter da je to treba nadoknaditi z ameriško iznajdljivostjo.

"Na Guadalcanalu", pravi admiral Woodward, "je bilo treba hitro delati na letališčih. Težko strojno orodje ni bilo pri roki, tako da so gradbeniki morali rabiti ročne priprave in zajeto jaskolčinami."

Mnogo njihovih uspehov se lahko pripisuje njihovu vsakodnevno znanju—njihovi moči, ki včasih res "iz nič napravijo nekaj."

Napadi na Guam in na Wake Island so dokazali, da so mornarice potrebni ljudje, ki ne samo, da se znajo boriti, temveč tudi graditi. Admiral Woodward pravi, da se je oddelek pomorskih gradbenikov ustanovil ob koncu leta 1941 in da so prostovoljci iz delavskih vrst bili prvi, ki so delali pod nadzorstvom oficirjev iz civilnega inženirstva mornarice in urada ladjedelnic in dokov.

Bil je najprej namen, da se organizira samo en polk, v katerem bodo trije bataljoni, kar znaša 3300 oficirjev in vojakov, ki bodo nadzirali gradbeno delo pri različnih podjetnikih za morna-

Premier Stalin govori pred visokimi uradniki v Moskvi ob 26. letnici ustanovitve Sovjetske unije.

premo morja.

Privlekli so ladjo v dok. Na aparatih za kondenziranje je bilo najmanj dvajset luken. Ogromen glavni vijak je bil ves odločitev, da se poveča število pomorskih gradbenikov. Njihova naloga je tudi bila predurjena. Od takrat gradbeni bataljoni morajo graditi, ne samo nadzirati in tudi braniti svoje delo."

Radi tega je bilo število polkov povečano na šest, kar skupaj znaša 20,000 ljudi. Potem je bilo to število še dvakrat povečano. In danes je njihovo uradno število 210,000 ljudi, več kot moštvo vse mornarice v mirnem času. Njihovo latinsko geslo "Construimus batimus" pomeni: "Mi gradimo; mi se borimo". In od prvih črk teh dveh latinskih besed C. B.—fonetično izgovorjenih—so oni dobili svoje ime "Seabees."

Admiral Woodward je tudi posebno poudaril, da so se ti pomorski gradbeniki naučili iz svojega dela važnosti časa v vojni. Videli so, da ni vedno mogoče dobiti potrebnega materiala, kadar ga potrebujejo ter da je to treba nadoknaditi z ameriško iznajdljivostjo.

"Na Guadalcanalu", pravi admiral Woodward, "je bilo treba hitro delati na letališčih. Težko strojno orodje ni bilo pri roki, tako da so gradbeniki morali rabiti ročne priprave in zajeto jaskolčinami."

Mnogo njihovih uspehov se lahko pripisuje njihovu vsakodnevno znanju—njihovi moči, ki včasih res "iz nič napravijo nekaj."

Napadi na Guam in na Wake Island so dokazali, da so mornarice potrebni ljudje, ki ne samo, da se znajo boriti, temveč tudi graditi. Admiral Woodward pravi, da se je oddelek pomorskih gradbenikov ustanovil ob koncu leta 1941 in da so prostovoljci iz delavskih vrst bili prvi, ki so delali pod nadzorstvom oficirjev iz civilnega inženirstva mornarice in urada ladjedelnic in dokov.

Bil je najprej namen, da se organizira samo en polk, v katerem bodo trije bataljoni, kar znaša 3300 oficirjev in vojakov, ki bodo nadzirali gradbeno delo pri različnih podjetnikih za morna-

Amerika ima dve vrsti zavarovanja

Pred osmimi leti je kongres odobril zakon socialne zaščite in s tem napravil prvi korak do cilja, ki je zaznamovan v štirih svobodah—svobodi potrebe—za Združene države. Ta zakon je posebno važen, ker je ustvaril ne samo ene, ampak dve vrsti zavarovanja: proti brezposelnosti, starosti ter za preživele (survivors).

Mnogi ljudje napačno mislijo, da so vsi dvoječki popolnoma enaki. Res je, da so v svojih prvih letih obe vrsti zavarovanja bili zelo podobni druga drug. In po osmih letih je še vedno težko na prvi videz napraviti med njima razliko.

Od obeh teh vrst zavarovanja je pokojnina za starost in za preživele bolj podobna starim vrstam zavarovanj, ki so bile v navadi v Združenih državah. Dolgo je že, kar je tu vzpostavljeno zavarovanje za neke vrste delavcev. Delavce zveže so prve ustanovile premije za starost ali pa v slučaju smrti. Privatna društva pa so ustanovila navado plačanja anuitete onim, ki so vplačali potrebne vloge. Državni uradniki in uradniki nekaterih industrijskih in trgovinskih tvrdk so ravno tako že imeli pokojnino. Nekaj držav in mest je ustanovilo penzije za svoje uradnike. Toda predno je bil sprejet zakon za splošno zavarovanje, niso imele Združene države zakona, ki bi vsem ljudem v deželi dal pokojnino na podlagi dela.

Zavarovanje proti brezposelnosti pa ima čisto drugačno in manj poznano zaledje. Res je, da so delavce unije zopet bile prve, ki so ustanovile ta način zavarovanja s tem, da so od svojih dobre volje dajale pomoč onim, ki so brez dela že od leta 1931. Toda od tega nikdar ni imelo koristi več kot 100,000 ljudi, dokler ni izšel zakon za splošno zavarovanje proti brezposelnosti. Wisconsin je edina drža-

va, ki se je že od leta 1931 začela baviti z zavarovanjem brezposelnih.

Kot vsi dvoječki, tako se tudi obe vrsti zavarovanja lažje razumeta in spoznata, ako se vzameta kot posamezni celoti.

Zavarovanje proti brezposelnosti varuje delavce proti izgubi zaslužka. Pomoč dobijo samo oni zavarovani delavci, ki so brez dela—ne po svoji krivici—in ki so zmožni delati, ki hočejo delati in ki so pripravljeni za delo.

Zavarovanje za starost in za preživele varuje delavce in njihove družine v slučaju, ako izgubijo zaslužek radi starosti ali smrti delavca. Ta zavarovalnina se izplačuje na dva načina: zavarovanim starcem preko 65 let mesečno. Ako je upokojeni delavec mož, tedaj tudi žena dobi pomoč, ako je več kot 65 let stara in čeprav ni nikdar bila upokojena. Tudi otroci pod 18. letom imajo pravico na pomoč. Drugovrstno zavarovalnino dobi družina delavca, ki je umrl pred ali po svojem 65. letu starosti.

Razlika je tudi v tem, da obe vrsti zavarovanja izplačuje federalna vlada. Prijave za pokojnino radi starosti je treba vložiti v okrajnem uradu socialne zaščite, prijave za zavarovalnino proti brezposelnosti pa v onem državnem uradu ali oddelku, ki je po državnem zakonu odrejen za izplačevanje pokojnin.

Ti dve vrsti zavarovalnine sta tudi drugače financirani. Za pokojnino v starosti in za preživele plačuje vsak delavec in delodajalec po en cent od vsakega zasluženega dolarja. Toda denar za zavarovalnino proti brezposelnosti dajo samo delodajalci z izjemo Alabame, Kalifornije, New Jerseyja in Rhode Islanda, kjer morajo tudi delavci prispevati za to fond.

Razne vrste zavarovanja se računajo po zaslužku v določenem času. Pokojnina za starost in za preživele se računa po zaslužkih od leta 1936 naprej ali pa, odkar je delavec dopolnil 21 let—ako je to kasneje.

Zavarovalnina proti brezposelnosti se po navadi računa po zaslužkih iz leta, predno je vložena prošnja.

Med temi raznimi vrstami zavarovanja je še razlika v načinu in veličini vsote denarja, ki se izplača. Pokojnina za starost se izplačuje mesečno do smrti upokojenega delavca ali pa do smrti njegove žene, ali dokler otroci umrlega delavca dopolnijo 18 let.

Zavarovalnina proti brezposelnosti se plačuje tedensko in samo nekaj časa. Večina zakonov ne dovoli več kot 15 do 20 plačil enemu delavcu, dokler ima isti zaslužek. Ta zavarovalnina po navadi znaša polovico redne delavčeve plače do maksimuma 15 do 20 dolarjev na teden, kar je odvisno od zakona.

Common Council—FLIS.

Razni mali oglasi

HIŠNIK (Janitor)
za banko v mestu
DNEVNO IN NOČNO DELO
Dobra plača. Počitnice in vsi bančni prazniki plačani
FEDERAL RESERVE BANK
164 W. Jackson Blvd. Chicago

ZENSKO za delo v mestni banki
Nis ribanja—Dobra plača
Počitnice in vsi bančni prazniki plačani
FEDERAL RESERVE BANK
164 W. Jackson Blvd. Chicago.

WHERE THE FUEL GOES

AN ARMY TRANSPORT
burns 33,000 gallons of fuel oil a day.

NEŽEN PLACI JE KOT NARILNA VARNOST
VARNOST VARNOST VARNOST

GUSARJI

(Les Filibustiers des Mers)

CLAUDE FARRERE

Poslovenil F. J.

(Se nadaljuje.)

"Bogami!" se raduje Tomaž, "saj to je pilot, ki ga iščemo. No, bote, povej nam torej še kaj o tem mestu, o katerem pravijo, da je tako sijajno, in povej nam vse, kar veš o njem. Vi pa, bratje pomorski, odprite ušesa, kajti da vam povem, ta Ciudad Real nameravam napasti in uničiti, da ne ostane kamen na kamnu!"

Grom pritrdjevanja izbruhne ta hip iznova. Le malo Filibustejcev je sploh vedelo, kje je pravzaprav ta Ciudad Real. Vsi so pa o njem že slišali in vsi so vedeli, da je to mesto prav posebno lepo in bogato in da bo torej plen prav velik.

Benečan Loredan pa počaka, da se hrup poleže. Potem nadaljuje svoje pripovedovanje z ravnodušnim, zvonkim in enakomernim glasom:

"Vse mi je znano o mestu Ciudad Real v Novi Granadi," pravi. "Tam poznam podrobno in po imenu vse ceste in trge in vsa vrata, in še več, nešteto krat sem tam razgledoval vse okoli, forte in trdnjave, tudi grad in veliki stolp. Takrat nisem bil tam kot navaden popotnik, ki pride in zopet odide, marveč sem bil mešan v tem mestu. Usoda je hotela celo, da sem postal častnik v garniziji, ki jo ima španski kralj v Ciudad Realu..."

Ta nepričakovana trditve pa Filibustejcev ni posebno osupnila. Mnogi med njimi je slišal, videl in doživel najrazličnejše dogodivljaje in nič posebno čudnega se jim ni zdelo, da je bil eden ali drugi med njimi karkoli visokega, in celo tudi španski oficir. Le Tomaž Trublet je pri tej trditvi nekoliko privzdignil obrvi. Toda Loredanu je bilo to vseeno.

"Torej k stvari," nadaljuje mirno in skoraj brezbrizno, "kar moramo to uro vedeti o Ciudad Realu. Ciudad Real je utrjeno mesto, zelo dobro založeno, in vzdrži vsako redovito oblego več mesecev. Da je zavzamemo po vseh pravih vojaških umetnostih, potrebujemo brodogoj in vojsko. Brodogoj mora šteti osem do deset linijskih ladij, kajti fronta nasproti morju šteje osem ali deset baterij najnovejšega primera in vsaka baterija je za eno veliko ladjo. Toliko, kar se tiče brodogoja. Vojska pa mora šteti najmanj šest tisoč mož, kajti garnizona šteje tritisoč in petsto mož, kojih vsak se ubrani dvema napadalcem, kar se bori zavarovan za okoli in linami. Toliko, kar se tiče vojske. V ostalem obdobju Ciudad Real veliko obdobje z bastijoni, zakopi in braniki, zid sam meri sedem čevljev na debelo in pred njim je petnajst čevljev globok jarek. Pred obzidjem pa je deset močnih zunanjih trdnjav. Če pa so zunanje trdnjave enkrat zavzete in tudi obzidje, brani napadalec dostop v mesto še pet močnih samostanov, ki obdajajo mesto v krogu. V njih je dvatisoč in petsto menihov, ki so kakor pravcata kruga garnizija, saj jim je namestnik najbolj katoliškega kralja priredil v obrambo osemsto musket in šeststoto pik. Pri razdelitvi sem bil sam prisoten. Če so končno zavzeti tudi samostani, preostaja še citadela ali mestni grad, in v njega središču visoki trdnjavijski stolp s štirimi nadzidki. Petdeset ljudi v njem lahko združuje s svojimi musketami pet tisoč napadalcev tako dolgo, da prihiteli general-lajtnant iz Santa Fe de Bogota na pomoč na čelu svojih dvajset tisoč vojakov, katerim zapoveduje. Od Santa Fe do Ciudad Real ni niti sto milj dalje..."

Ko je Loredan končal svoje pripovedovanje, upre ravnodušno svojo pest v bok in umolkne. Med Filibustejci se začne mrmanje. Gotovo se nikdo med njimi ni ustrašil preteče nevarnosti. Toda pri računanju svojih pičlih sil so mnogi pričeli dvomiti, da bodo kos takšni veri-

gi naštetih prvovrstnih zaprek. Zato prično dvomiti v uspeh.

Sedaj se začne glas Tomaža Trubleta. Ta glas je tako miren in tako hladen, da se zdi, kakor da ni Tomaž slišal niti besedice Loredanovega pripovedovanja.

"Brate," pravi Tomaž, "brate Loredan, kaj nam pa poveš tega, kar je najvažnejše za nas?"

"Že vidim, sam te moram izpraševati..." Ali je res, kar sem slišal, da je Ciudad Real med najbogatejšimi in najlepšimi mesti Amerike?"

"Čisto gotovo," odgovori Loredan.

"Ali je res, da so vse te cerkve, kapele, samostani in druge pobožne hiše do vrha napolnjene s kipi in sohami, po večini iz suhega zlata ali pa vsaj iz masivnega srebra?"

"Tudi to je res."

"In je li tudi res, da je v Ciudad Realu cela vrsta skladišč, ki so polna dragocene kovine, pa rubinov, granatov, smaragdov, ahavov, beozarjev in drugega dragega kamna, dalje biserov, koral, košenilje, indiga, tobaka, sladkorja, sive ambre, barvnega lesa, usnja, kakaua in čokolade?"

"Da."

"In je li tudi res, da je v tem mestu zadnji mešan bogatejši ko kjerkoli drugod mestni sodnik ali bogat veletržec ali župan?"

"O tem ne smemo dvomiti."

Z obema rokama udari sedaj Tomaž po mizi: "No torej," pravi in se ves svet veseli, "kaj hudiča pa še govedaš nekaj o obzidjih in trdnjavah in samostanih in gradovih! Kdaj si je pa pravi Filibustejec belil glavo s takšnimi figami? Kakor je bog v nebesih! Čujte me sedaj vsi! Prisegam pri Zveličarju od bulvarka in pri naveteljski majki božji: Ciudad Real je bogato mesto in Ciudad Real bo naš, ali pa poginem v njem!"

Noben prisotnih Filibustejcev se ne umakne, nobeden se ne odreči časti, da je sodeloval pri pohodu, ki ga je zamlial Tomaž Trublet in ki je najbrže najpredrzejše podjetje, kar so jih kdaj podvzeli Filibustejci. V oštariji "Pri plešočih želvi" je bilo zbranih dvajset in šest najuglednejših Filibustejcev, hrabrih mož, ki so se to uro podpisali korzarsko pogodbo v pravih oblikah, kakor bi je boljše ne bil sestavljen naben advokat. Kajti Tomaž Trublet sam je narekoval besedo za besedo Benečanu Loredanu, ki je znal dobro pisati — ta mož zna sploh vse — in ki piše sedaj z lepo pisavo: Listina je potem ostala še tri dni na oštarijski mizi, priprta na desko s Tomaževim bodalom in Loredanovim stiletom. Vsa Filibustejci, ki se je tačas nahajal na otoku, si je prečital ali dal prečitati to listino v najlepšem miru, in marsikateri izobraženec, ki je znal brati, je rad ponovno čital to listino vsakemu novodošlec, ki se je zanj zanimal. Polagoma se jih je nabralo toliko, da je koncem tretjega dne, ko sta Tomaž in Loredan prišla po svoja rezila, bilo na listini sto in šeststajst imen, lastnoročno podpisanih, in pa še dvesto in dvajset križcev. Vsega skupaj se je torej obvezalo tristo trideset in šest bojeviti in uporabnih mož. Bodisi da so bili pismeni ali ne, na orožje so se gotovo razumeli vsi kar najbolje in to je glavno. Jedro cele Filibustije se je prijavilo in je tako počastilo kapitana Tomaža in njegovo podjetje.

Kar se pa tiče korzarske pogodbe, jo je narekoval kapitan Tomaž Trublet tako, da je spravil v sklad korzarske in filibustejske šege in navade s svojimi lastnimi interesi malonekega kapitana ter s svojimi tajnimi namerami, ki jih je gojil v srcu z ozirom na mesto, ki je je Juana tako povzdignila, in na njene prebivalce...

(Dalje prihodnjič)

FRANCIJA

in francosko ljudstvo

C. PETELIN

(Se nadaljuje.)

Paris

Prvič v zgodovini omenja Pariz rimski osvobodilec Cezar, ki je imel tu 53. l. svoj glavní stan. Mestu je dal ime Lutetia Parisiorum po keltskem plemenu Pariziji, ki so bili naseljeni na seinskem otoku. Rimljani so postavili na njem tempelj Jupitru in na istem mestu so kasneje kristjani zgradili slavno notredamsko cerkev. Pod rimskim gospodstvom so napravili na Seini obsežno pristanišče, ki je postalo središče rečnega prometa na severu tedanje Galije—današnje Francije.

Kasneje pod Merovingi in Karolingi ni igral Pariz nobene velike vloge. Šele Filip I. iz dinastije Kapetingov (ki so prišli na oblast 987. leta) si je izbral Pariz za prestolico države. 1200. leta se je ustanovila univerza. Nato so se začeli naseljevati v

mestu razni redovi kakor dominikanci, ki so po svojem samostanu v ulici sv. Jakoba dobili ime jakobinci; za njimi so prišli franciskani, avguštinci, tempeljarji.

12. in 13. stoletje je za Pariz doba prvega procvita. Pisatelji tiste dobe ga imenujejo "kralj ljudskega razveseljevanja". Tudi je postal Pariz pravi center francoske politike in duhovno središče Evrope. Pariška univerza je imela v 13. stoletju petnajst tisoč študentov, ki so se delili na štiri "narode": Francoze, Pikarde, Normane in Nemce. Inozemski študenti so uživali posebne varnostne in finančne pravice in so bili nastanjeni v posebnih internatih.

Stoletna vona je pa zadala Parizu hude udarce. Sicer ga je hotel Karl V. (1364-1380) spet dvigniti in dal napraviti okrog njega pas utrdbe, toda že pod vladjo njegovega naslednika je začel spet padati. Najnižje je padel Pariz v prvi polovici 15. stoletja: najprej je strašna kuga pomorila desettisoče ljudi. Zanj je prišla huda lakota in zima; čez zamrznjeno Seino so prišli volkovi v mesto, ki se je

zdelo, da je za vedno zapisano smrti.

Ko je angleška vojska v bitki pri Potiersu ujela tudi francoskega kralja, je mogel ta spet doseči svobodo le s tem, da je polovico svojega kraljestva prepuštil Angležem in da je angleškega kralja priznal za kralja Francije v Parizu. Šele pod Franciskom I. (okrog l. 1520.) so se francoski kralji spet vrnili v Pariz. Iz nezaupanja do ljudstva pa kralji renesančne dobe niso dovolili prostega priseljevanja v mesto in so prepovedali gradnjo kakih predmestij. Prebivalstvu z dežele so se odprla vrata Pariza pravzaprav šele z veliko revolucijo.

Mestno življenje je začelo dobivati moderne oblike okrog l. 1600: l. 1617. so izšli prvi plakati, 1631. leta je začel Renaudot izdajati prvi časopis "La Gazette de France".

Kljub vsem opreznostnim ukrepom proti "navadnemu ljudstvu" so pa francoski kralji kmalu prišli v spor s pariškim prebivalstvom, ki so si ga še bolj odvajali, ko je Ludvik XIV. zamejil Parizanom njihovo svobodoljubnost tako, da ni hotel več

YANK COVERS NAZIS DURING STRAFING ATTACK

kraljevati v Parizu, temveč se je preselil v Saint-Germain, kjer je dal zgraditi Versailles. Od 1666. leta dalje je preživel v Parizu samo tri zime (1667, 68 in 1670). Med leti 1700 in 1715 je obiskal Pariz samo štirikrat. S tem se je pregrešil nad nasvetom, ki ga je dal Machiavelli vladarjem, ki jim priporoča, da si morejo pridobiti simpatije upornih prebivalcev nekega mesta le, če se lepo naselijo v njem in se kažejo meščanstvu. Njegov naslednik Ludvik XV. je napravil še hujše napake, ki so končno vladavo pripravile razdor med francoskimi kralji in Parizanom in prispevale k dozorevanju revolucije. Iz sovraštva do Parizanov je dal namreč napraviti veliko cesto okrog Pariza, da je mogel priti kamorkoli, ne da bi se peljal po pariških tleh. Življenje v Parizu pa je medtem napredovalo, rastle so nove stavbe in ulice, 1776. leta so imeli že prvi dnevnik in 28 drugih časopisov, šteto prebivalcev je naraslo na 600.000.

Z veliko revolucijo je Pariz postal pravo politično in duhovno središče Francije. In pariško prebivalstvo je narekovalo politiko vsej Franciji do 1871. leta: vrglo je "ancien regime", ploskalo nato Napoleonu, napravilo revolucije 1830., 1848. in 1870. leta in končno utrdilo republikansko vladavino v Franciji.

Noben drugo glavno mesto na svetu nima tako izrazite prvenstvene vloge v državi kakor Pariz. Mi se sploh ne moremo primerjati z njimi, ker v naši državi velemest sploh ni. Pa četudi bi se razvila, ne bo mogel Belgrad nikdar biti naš Pariz. Pa tudi velike države z največjimi mesti nimajo svojega Pariza.

Berlin ni svetilnik vsem Nemcem, v Angliji je sedež duhovne kulture v Oxfordu in Cambridgeu, ne v Londonu. V Italiji tekmuje za prvenstvo Rim in Milan in poleg njiju žive svoje izrazito posebno življenje Florenca, Turin, Benetke, Neapel.

Pariz s svojimi štirimi milijoni prebivalcev daleč prekaša vsa druga francoska mesta, med ka-

terimi je le šestnajst mest z nad 100.000 prebivalci, od katerih imata samo dve mesti (Marseille in Lyon) nad 500.000 ljudi in Lille in Bordeaux nad 200.000.

V Franciji se imenuje "provincia" vse, kar ni Pariz. Tudi poročila iz Lyona, Marseille, Bordeauxa so uvrščena v pariški časopisju pod rubriko "provincia". Ljudje v "provinci" berejo svoje lokalne liste, toda poleg njih bere vsakdo pariško glavno glasilo politične struje ali svetovnega nazora, ki mu pripada. Vsakdo hoče vedeti, kaj se dogaja v Parizu, kako se tam živi.

Toda kljub temu politično ne vodi Pariz Francije od 1871. leta dalje; že pariška komunizma našla odmeva v provinci. Svojo vodilno vlogo je pa izgubil v politiki, ko je v Parizu zmagal nacionalizem v nasprotju s provinco, ki je volila levo. Meščanski center Pariza je v nasprotju s francoskim ljudstvom.

To reakcionarno meščanstvo vodijo takozvani politični saloni, ki pa svoje volje ne morejo vsiliti ljudstvu, ker so izgubili vsak stik z njim. "Nihče v teh krogih ne pozna resnično francoskega ljudstva. O njem imajo neke romantične predstave, kakor so jih imeli plemiči 1789., ki so se smejali, ako jim je kdo kazal resnost položaja, in so mu odgovarjali: 'Saj vendar poznam svoje najemnike in kmete!'" — tako označuje te kroge Distelbarth.

Ti konservativni krogi s šoviniistično-nacionalističnimi ideali imajo večino v osrednjem delu Pariza. "Toda to je otok. Okrog tega otoka je venec predmestij, okrajev, ki so poudarjeno socialistični ali komunistični. Njihov

ideal je: Proletarci vseh dežel, združite se! Zunaj tega krvavoredega pasu se pa razteza širna dežela, ki redi veliko množino otrok matere Francije, in njen ideal je kmečki. V miru hočejo obdelovati svoja polja. Da so Francozi, se jim zdi samo ob sebi razumljivo; so za sodelovanje ljudstev, proti vojni, proti gospodstvu kapitala. O nadvladi glavnega mesta nečejo nič vedeti.

To so trije koncentrični krogi: notranji je bel, drugi krvavorede, zunanji in največji rožne barve, zdej svetlejšje, pa spet temnejše s številnimi rdečimi in zelo malo belimi lisami mest:

Proti konservativnemu Parizu držita oba druga kroga brezpozorno skupaj, da preprečita vsako reakcijo. To se je pokazalo z vso jasnostjo po februarjskih nemirih 1934. in je presenetilo mnogo Francozov. Razmere so se od 1871. spremenile. Tedaj je bila dežela konservativna in je nasprotovala socialni revoluciji. Danes je konservativen Pariz. Čeprav bi se posrečila reakcionarna vstaja 6. februarja, bi jo dežela strla. (Distelbarth.)

Poleg te plasti bogatega meščanstva je pa vedno živelo življenje duhovni Pariz, ki je kakor magnet za vso Francijo in deloma tudi za ves ostali kulturni svet. Iz vse dežele se zbira v Parizu najboljše duhovne sile, ki izžarevajo svoj vpliv na vse strani. "V tem ozračju je naravnost olajšana miselnost; vsa atmosfera je polna misli, ki jih je treba samo prijeti.

V knjižnicah in zbirkah so nagrmadeni nepopisni zakladi duhovnega bogastva, ki je vsakomur dostopno. V javnih tečajih

28 SHOPPING DAYS LEFT
TO GET OFF SOME PACKAGES TO JIM AND GEORGE OVER SEAS
Buy Christmas Seals

In predavanjih se lahko skoraj brezplačno poučijo o večini poročij človeškega znanja in gnanja. Najboljši možje nam so za to na razpolago.

Pariz imenujejo glavo, moč, srce, dušo Francije. Pariz je od teh bioloških primerov se nam zdi tehnična: žari umetniška delavnica, laboratorij Francije. Lahko tudi rečemo: Pariz je svetilnik, kjer z močnim svetlo, preko dežel in morij, reče lučjo izgorevajo sile, ki stekajo iz province. (Distelbarth.)

Ves Pariz je ena sama zgodovina. V njem ni pidi zemlje, ne bi imela svoje zgodovine, v kratki oškrupljene s krvjo. Danes živi in se sprejema njem svetovna zgodovina. Van Loon opravičuje Francozov, zakaj ostanejo doma in ne pojejo v druge dežele, pravi, jim tega že zato ni treba, ker vse dežele, ljudje z vseh koncov sveta prihajajo sami k njim. Se Francoz zanima za take stvari, jih vidi v svojem Parizu? ga veseli videti monarhe v gnanstvu ali brezposelne predlonaslednike, če ga zanimajo igralci z bodočnostjo pred se ali igralke z bodočnostjo za bojo, ali virtuozni na violini, na strki igralci na klavirju ali na salke, ki so omajale že nekaj stoletov, in vsi drugi veliki ljudje, ki jih obseva odkritje časa, tedaj mu je treba sedeti na stol v "Cafe de Paix", si naroči kavo s smetom in čaka. Prej ali slej bo prišel okrog tega vogala vsak mož, vsa žena, vsak otrok, ki je izšel na prvi strani svetovnih sopisov. In kar je več te opravil nič ne bodejo v oči na to vogalu, ker ta procesija hodi mimo že skoro 15 stoletij, kralji ali cesar ali najvišji kleni dostojanstveniki ne vzmirja tu ljudi nič bolj kot mlad študent v vseučiliškem lu mesta." KONEC

NA PRODAJ IMAM

najnovejši slovenski, slovenske pesmi za piano in accordion. Portable fonografe in pri nas dobite vse godbene potrebitve.

Pišite po cenik BALKAN MUSIC CO. 1425 W. 18th St. - Chicago. Phone Seely 4057

Razni mali oglasi

ŽENSKJE ZA LAHKO tovar. delo. Alonzi Furniture Co., 1832 Hubbard.

KUPITI ŽELIM

3 ali štiri vrstne Mervarjevega izdelka HARMONIKE. Pišite ceno, koliko vprašate, na: JOHN PILMY, 3611 West 26th Street, Chicago 23, Illinois. —(Adv.)

STROJNI delavci, mizarji in finišerji. Alonzi Furniture Co., 1832 Hubbard.

POTREBUJEMO ŽENSKJE

ZA

čiščenje uradov

Stalno delo sedaj in po vojni

48-urno tedensko delo

IZREDNO DOBRA PLAČA

DELO STALNO

ALI ZAČASNO

IZVRSTNO

DELOVNO

STANJE

Oglasite se v našem uradu

BRANCH EMPLOYMENT OFFICE

1250 Milwaukee Avenue

Ni treba nič plačati za uposlitev.

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta le prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vsa enaka, za člana ali nečlane \$0.50 na eno leto naročnino. Ker pa člani plačajo pri assentmentu \$1.50 na tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vroška, reči, da je list predrag za člana SNPJ. List Prosveta je vasa lastnina in gotovo je v vaši družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnimo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročnika.

Cena listu Prosveta je:

Za Zdruc. države in Kanado	\$6.00	Za Chicago in okolico	je \$7.50
1 tednik in	4.00	1 tednik in	4.50
2 tednika in	3.00	2 tednika in	3.50
3 tednika in	2.00	3 tednika in	2.50
4 tednika in	1.50	4 tednika in	1.75
5 tednikov in	nič	5 tednikov in	1.50

Za Evropo je \$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v plenu in si naročite Prosveto, list, ki je vasa lastnina.

PROSVETA, SNPJ, 2857 So. Lawndale Ave. Chicago 23, Ill.

Priložite poljuben naročninu za list Prosveto vsoto \$

1. Ime _____ Čl. družine št. _____

Naslov _____

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od slednjih članov moje družine:

2. _____ Čl. družine št. _____

3. _____ Čl. družine št. _____

4. _____ Čl. družine št. _____

5. _____ Čl. družine št. _____

Ime _____ Družina _____

Nov naročnik ☐ Star naročnik ☐